

Studentų apklausa

Šiame dokumente pateikiama detali informacija apie atliktą studentų apklausą. Ja siekiama atskleisti studentų interesus ir poreikius, kadangi jie ir yra projekto tikslinė auditorija.

Bendradarbiaujant su Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų atstovais atlikta apklausa. Jos tikslas buvo įvertinti studentų poreikius išvykti studijuoti į užsienį ir sunkumus su kuriais jie susiduria ir ar būtų pasiryžę po studijų grįžti nustatytam laikotarpiui. Į apklausą atsakė 402 žmonių, paklaida buvo lygi 4.88% (pagal MOSTA duomenis šiuo metu yra 115320 studentų visose pakopose). Analizuojant duomenis buvo panaudoti teigiamai apie norą studijuoti užsienyje atsakiusių respondentų atsakymų rinkiniai. 82.41 % atsakiusiųjų studijavo bakalauro studijų programoje, 17.59 % studijavo magistro studijų programoje. 64 % atsakiusiųjų gyveno Vilniuje, 17% Klaipėdoje, 13% Kaune ir likę kitose miestuose. 34.83% atsakiusiųjų studijavo socialinių mokslų srityje, 26.21% studentų buvo biomedicininii mokslų, 19.31% humanitarinių mokslų, 11.72% fizinių mokslų, 5.17 % technologinių mokslų atstovai o, 2.76 % studijavo menų studijų kryptyje.

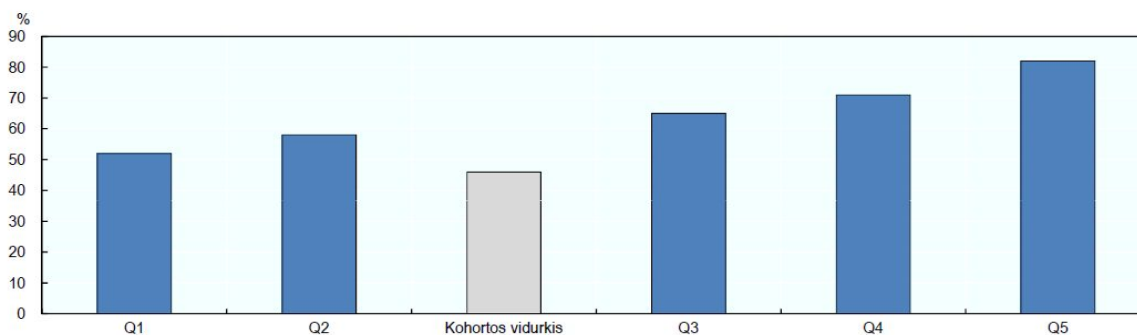
Apibendrinus apklausos rezultatus galime teigti, jog didžioji dauguma studentų (62.7%) siektų antrosios pakopos (magistro laipsnio) studijų užsienyje. Didžiausia kliūtimi išvykti įvardintos pragyvenimo išlaidos (73.4 %), daugiau nei pusei studentų šeimos nariai ir artimieji arba negalėtų skirti arba galėtų skirti iki 250 eurų papildomų lėšų per mėnesį (atitinkamai 11.72% ir 46.9%) papildomų lėšų ir net 90.3 % studentų planuotų dirbti užsienyje studijų metu, kad galėtų pragyventi.

Beveik devyni iš dešimties tėtų (88.1%) savo krypties pradėtas studijas, rinkęsi universitetą pagal jo užimamą reitingą (60.7 %) ir pagal šalį, kurioje yra universitetas (63.7%).

Remiantis apklausos duomenimis galime teigti, kad didžioji dalis studentų būtų priversti studijų metu užsienyje dirbti tam, kad galėtų užsidirbti pragyvenimui ir studijoms. Kai kurie prestižiniai universitetai kaip Oxfordas (aprašyta universiteto rekomendacijose) ir kai kurios pasaulio valstybės (daugiau galima rasti trumpoje šalių analizėje) riboja studentams leidžiamų dirbti valandų skaičių. Turint omenyje, kad studijų ir pragyvenimo išlaidos užsienyje yra didelės, siekdami gauti geriausią išsilavinimą dalis studentų privalėtų likti užsienio valstybėje dirbti už suteiktas stipendijas, paskolas ar studijų kainos kompensavimą. Turint finansavimo galimybes Lietuvoje būtų galima atrankos būdu paremti verčiausius studentus studijuoti užsienyje ir siekti, jog jie sugrįžtų nustatytam laikotarpiui į Lietuvą. 72.64% apklausos respondentų paminėjo, jog sutiktų grįžti į Lietuvą nustatytam laikotarpiui. Tokia praktika yra taikoma ir daugelyje šalių, remiančių savo piliečių studijas užsienyje. (daugiau apie tai galima paskaityti atliktoje užsienio analizėje).

Studentai, kurie norėtų išvykti studijuoti į užsienį, kaip pagrindinę problemą įvardina finansinius sunkumus. OECD argumentuoja, kad Lietuvoje yra itin daug jaunų suaugusiųjų įgijusių aukštąjį išsilavinimą, lygybė šioje srityje neužtikrinama. Mažiausias pajamas gaunančių namų ūkių kvintilyje aukštąjį išsilavinimą turi tik 16 proc., o didžiausias pajamas turinčių namų ūkių kvintilyje – 80 proc. asmenų(1pav.)

5.15 pav. 25–34 metų asmenų, įgijusių aukštąjį išsilavinimą, dalis proc. pagal namų ūkio pajamų kvintilį, 2014 m.

1 pav. Švietimo ir mokslo ministerijos skaičiavimai remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis. Šaltinis: Švietimo ir mokslo ministerija

Valstybinės stipendijos galėtų būti būdas mažinti šią nelygybę ir padėti studentams išvykti į užsienį. Valstybei tai būtų būdas išugdyti talentus ir susigrąžinti juos atgal į Lietuvą.